

NIEUWSBRIEF NATURA 2000 ENGBERTSDIJKSVENEN

Nr.3, september 2017

Natura 2000

De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft 160 Natura 2000-gebieden aangewezen in Nederland, vanwege de bijzondere natuurwaarden in deze gebieden. Daarmee is Nederland verplicht om de huidige natuurwaarden te behouden of te ontwikkelen. Na de aanwijzing heeft het Ministerie van Economische Zaken het Natura 2000 beheerplan vastgesteld. Hierin staan onder andere de maatregelen beschreven die nodig zijn om de beoogde doelen te halen.

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen is één van die gebieden. LTO Noord is trekker van de planuitwerking voor de uitvoering van de maatregelen die in dit gebied moeten worden uitgevoerd.

Engbertsdijksvenen

Engbertsdijksvenen is een restant van een groot voormalig veengebied. De Engbertsdijksvenen is nu een vrijwel geheel afgegraven hoogveengebied. De meest grootschalige verving vond plaats in de periode 1850 tot 1950. Omdat de randen geheel zijn afgegraven, steekt het gebied ver boven het omringende landschap uit.

Het gebied herbergt een restant niet afgegraven veen, waar nog actief hoogveen groeit. Buiten de actieve hoogveenkern bestaat het gebied uit natte heide, waarin ook drogere delen aanwezig zijn. Langs de randen van het gebied zijn enkele kleine berkenbossen te vinden.

De stikstofgevoelige habitattypen zijn Europese droge heide, actief hoogveen en herstellend hoogveen. De knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen die met gebiedsmaatregelen moeten worden aangepakt, betreffen met name knelpunten in de hydrologie. Te lage grondwaterstanden zorgen voor een afname van de kwaliteit van de habitattypen.

„Respect voor elkaars positie en belangen superbelangrijk”

Nettie Aarnink is lid van het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen en vertegenwoordigt dit waterschap in de Bestuurlijke Advies Commissie van het project Planvorming Engbertsdijksvenen. Wie is zij en wat vindt zij belangrijk in dit gebiedsproces?

„Ik ben geboren als Twentse boerendochter en woon momenteel met veel plezier in een buurtschapje nabij Ootmarsum”, vertelt ze enthousiast. „Ik studeerde in Wageningen waarna ik ongeveer tien jaar werkte in Oost Afrika. In Tanzania deed ik landbouwkundig onderzoek. In Zambia werkte ik met vissers en lokale overheid in een co-management project. Na terugkeer in Nederland heb ik mijzelf bijgespijkerd aan de Universiteit van Twente om verder te gaan als beleidsadviseur landelijk gebied voor de provincie Overijssel. Dit werk deed ik totdat ik eind 2013 dagelijks bestuurder werd van Vechtstromen.”

Samen werkt Beter

Binnen het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen is Nettie portefeuillehouder voor diverse dossiers, onder andere voor de Delta aanpak waterkwaliteit en zoet water, Kaderrichtlijn Water (KRW), Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON), Reggevisie en diverse andere onderwerpen gerelateerd aan het watersysteem. Daarnaast vertegenwoordigt ze het Waterschap Vechtstromen in Samen Werkt Beter.

„Dit is een bestuurlijk platform van 15 maatschappelijke organisaties en overheden in Overijssel met het doel om de ecologie en economie te versterken en samen nieuwe kansen te creëren”, licht ze toe. „Voor ons als waterschap is samenwerking met partners belangrijk. Alleen door samen te werken kunnen we onze opgave op het gebied van waterkwaliteit en klimaat realiseren. Een belangrijke opgave, want voldoende en schoon water is de basis voor landbouw, natuur en recreatie.”

Bestuurlijke Adviescommissies

„Ik maak namens Vechtstromen deel uit van diverse bestuurlijke adviescommissies van Natura 2000-gebiedsprocessen. Naast Engbertsdijksvenen zijn dat onder andere Springendal en Dal van de Mosbeek, Punthuizen-Stroothuizen, Landgoederen Oldenzaal en Haaksbergerveen-Buuserzand. In de bestuurlijke adviescommissie van Engbertsdijksvenen, maar ook in de andere genoemde gebiedsprocessen, hebben we als Waterschap Vechtstromen een toetsende en adviserende rol op het gebied van de inrichtingsmaatregelen en de hydrologische effecten van deze maatregelen.”

Zie vervolg op pagina 2.

Kennis en kunde waterschap in Natura 2000 gebieden belangrijk

„Ik vind het als waterschapbestuurder belangrijk om zowel ambtelijk als bestuurlijk veel tijd in de Natura 2000-gebiedsprocessen te investeren. We zetten onze expertise in waar dat nodig is en koppelen maatregelen aan onze specifieke wateropgaven (kwaliteit en kwantiteit) als dat mogelijk is. Naast onze kennis en kunde stellen we ook onze gegevens over grond- en oppervlaktewater beschikbaar ten behoeve van het gebiedsproces. Dat doen we ook voor Engbertsdijksvenen. Zo hebben we onder andere meegedacht over de monitoring van het grondwater rond het gebied.”

Samenwerking en begrip belangrijk

„Samenwerking en begrip voor elkaars positie en belangen vind ik superbelangrijk”, zegt ze met klem.

„Een gebiedsproces wint aan kwaliteit en tempo als je respectvol met elkaar omgaat en oog hebt en houdt voor elkaars belang. We gaan in deze processen voor een gedragen maatregelenpakket waarmee we bijzondere en kwetsbare natuur duurzaam behouden en versterken en tegelijkertijd - geheel conform de Samen Werk Beter gedachte - ecologie, leefbaarheid en economie meer in balans proberen te brengen. Dat geldt zeker ook voor Engbertsdijksvenen en ik draag daar graag mijn steentje aan bij.”

Ga mee het veld in tijdens de Publieksdag ecologische hydrologische schouw op zaterdag 30 september

Tot begin oktober vindt er in Engbertsdijksvenen een ecologische hydrologische schouw plaats. Een onafhankelijk team met onder andere een ecooloog en een hydroloog doen onderzoek met als doel in grote lijnen inzicht te krijgen in de opbouw van de ondergrond, de ontwikkeling van de vegetatie, de potenties van het veenherstel en overige relevante zaken.

Op zaterdag 30 september kunt u met dit team mee het veld in! Het team vertelt u dan waar ze mee bezig zijn en hoe ze te werk gaan. U maakt met hen een korte ronde door het gebied. Ze zullen tijdens deze ronde een grondboring doen en u een aantal zaken over de ecologie van het gebied vertellen.

Er zijn zaterdag 30 september twee rondes. De eerste start om 10.00 uur en duurt tot circa 11.30 uur. De tweede is van 13.00 uur tot 14.30 uur. We starten bij de parkeerplaats aan de rand van het gebied, gelegen in Kloosterhaar aan de dorpsstraat 1A.

Aanmelden

Wilt u mee? Geef u dan op via planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com.

Trek wel goede wandelschoenen of laarzen aan en zorg zelf voor een flesje drinken bij warm weer.

Wilt u alvast een korte impressie van de schouw? Bekijk dan het filmpje "[Meekijken met de Ecologische Hydrologische Schouw in Engbertsdijksvenen](#).”

Agro Hydrologische Schouw van start

Naast de ecologische hydrologische schouw gaan we nu ook aan de slag met een schouw buiten het Natura 2000-gebied. Dat noemen we de Agro Hydrologische schouw. Hieronder valt ook de bufferzone. Deze schouw start half september en duurt tot ongeveer half oktober.

„Doel van deze schouw is dat we inzicht krijgen in de bodemopbouw van de landbouwgronden in de omgeving”, vertelt Herbert Bos. Hij is als projectleider nauw betrokken bij de opzet en invulling van deze schouw. „Ook willen we inzicht krijgen in de grond-waterstanden door het jaar heen en de landbouw-kundige bruikbaarheid van de gronden.”

Herbert Bos benadrukt dat deze inzichten nodig zijn voor het ontwikkelen van een regionaal hydrologisch model waarmee straks de effecten van maatregelen zowel binnen als buiten het gebied berekend kunnen worden.

Een team van Aequator Groen & Ruimte voert de schouw uit. Dit is een onafhankelijk kennisbedrijf voor publieke en private opdrachtgevers in de groene ruimte. Het team bestaat uit Jan van Berkum en Wiebe Harder. Zij nemen binnenkort contact op met de boeren op wiens land de schouw plaatsvindt voor het maken van afspraken. Uiteraard kunnen de betreffende boeren zelf meelopen met de schouw op hun eigen grond.

Vragen over deze schouw? Stuur dan een mail naar: planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com.

Stand van zaken monitoring grondwaterstanden met peilbuizen

In de vorige nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat het monitoringsplan voor het plaatsen van peilbuizen buiten het gebied gereed is. Op dit moment werkt Staatsbosbeheer aan een zelfde plan, maar dan binnen de grenzen van het natuurgebied. Ook dit plan is bijna gereed. Beide monitoringsplannen worden op elkaar afgestemd, waardoor de monitoring van de peilbuizen de komende jaren eenduidig door één bureau kan worden uitgevoerd.

Het plaatsen van de buizen en installeren van de meters is een stevige klus. Omdat we hechten aan nauwgezetheid zoeken we naar een bedrijf dat netjes en zorgvuldig werkt, ook in de contacten met de bewoners. We hopen dat we nog dit jaar kunnen starten met de plaatsing van de eerste peilbuizen.

Wilt u meer weten hierover? Neem dan contact op met omgevingsmanager Yvette van Wichen: yvwichen@projectenltonoord.nl.

Overijssel is een prachtige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een groot deel van de gebieden met veel natuurwaarden is te vinden in de Natura 2000-gebieden. In en nabij de Natura 2000-gebieden ligt een stevige natuurherstelopgave.

Stikstof

Al jaren is er in natuurgebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit heeft een negatief effect op kwetsbare natuur. Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) moet er voor zorgen dat de hoeveelheid stikstof omlaag wordt gebracht en de effecten ervan worden verminderd. Hierdoor ontstaat ook ruimte voor economische ontwikkelingen voor onder andere de landbouw en de industrie.

De PAS-gebiedsanalyse en het beheerplan beschrijven het gebied, de natuurdoelen en gebiedsgerichte herstelmaatregelen die in en naast het natuurgebied moeten worden uitgevoerd om ruimte te geven aan natuur én economie.

Schadeloosstelling en grondverwerving

Eigenaren van gronden in het Uitwerkingsgebied Natura 2000 (gele gebieden op de kaart) worden schadeloos gesteld voor waardevermindering van grond en gebouwen. Hierbij wordt elke situatie afzonderlijk bekeken en wordt in overleg met de grondeigenaren gezocht naar een passende oplossing. Het is mogelijk om eigenaar van de grond te blijven en de schade uitgekeerd krijgen, maar het is ook mogelijk om de percelen te ruilen of verkopen. Er is altijd sprake van maatwerk. In de meeste gevallen zal pas een definitieve keus worden gemaakt als bekend is hoe groot de effecten van de maatregelen zijn en daarmee de bruikbaarheid van de percelen.

Meer informatie?

Kijk op: www.overijssel.nl/Engbertsdijksvenen. Of neem contact op met Herbert Bos via planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com.

In samenwerking met een vertegenwoordiging van grondeigenaren en belangenbehartigers.